

توسعه در صنعت ماشین سازی از همه شکوفاتر بوده است. سهم صنایع سنتی که بطور مرسوم در آمار چین جزئی از تولیدات صنعتی به حساب می آید به $\frac{1}{4}$ کل این تولیدات تخمین زده شده است. روزگاری در از این صنایع در برابر رقابت مؤسسات صنعتی جدید از خود مقاومت نشان داد و توسعه این صنایع در اواخر سده ۶۰ نوزدهم در بنادری که درهای خود را به روی خارجیان گشوده بود مانع از آن نگردید که صنایع سنتی همچنان به شکوفایی خویش ادامه دهد و در تامين بخش اساسی آذوقه و کالاهای مصرفی کاملاً ضروری شهرها مشارکت داشته باشد. بخلاف آنچه که بر بسیاری از ممالک دیگر گذشته است ساخت خانوادگی در واحدهای صنایع سنتی چین، توانائی این صنایع در تولید کالا به قیمت فوق العاده ارزان، وسعت بسیار زیاد سرزمین چین و دشواریهای مربوط به حمل و نقل به این صنایع امکان دادند تا علیرغم رقابت مؤسسات صنعتی جدید که از لحاظ تجهیزات ماشینی ونیسرو در وضعی بسیار مناسب تر قرار داشتند به حیات پربار خویش ادامه دهند.

صنایع سبک نیز که مدتها در بسیاری از ممالک سوسیالیستی مورد بی توجهی قرار داشته در چین شکوفا است و دولت چین هر چند که این صنایع در ایجا د قدرت دولت و دفاع ملی نقشی فعال بر عهده ندارد توسعه آنرا مورد غفلت قرار نداده است. سیاست گسترش صنایع سبک که صنایع دستی را نباید از آن جدا دانست به دلایلی متعدد توجیه می شود. در واقع سرزمین صنایع سبک و صنایع دستی در این سرزمین که صنایع کوچک در آن غلبه دارد و تجهیزات صنعتی در آن ابتدایی و در حد صنایع دستی است کاملاً مشخص نیست.

کمبود فوق العاده سرمایه و فورنیروی کار ایجاب میکند تا آن شاخه از صنایع براه توسعه افتند، که با سرمایه گذاری ضعیف و متعدد

مشاغل بتوانند بکار خود ادامه دهند. صنایع سبک از این امتیاز برخوردارند، که در زمانی نه چندان دراز به برکت ارزش اضافی غالباً بالای خود، سود قابل توجهی بدست میدهند. دولت که توقع خود را از کشاورزی محدود ساخته به صنایع سبک بچشم یک منبع بزرگ درآمد می نگرد، که قادر است نیازهای صنایع سنگین را از لحاظ مالی تأمین کند.

عدم تمرکز در صنایع سبک آسان تر از صنایع سنگین صورت میگیرد و گسترش این صنایع در تمامی سرزمین چین پاسخ مساعدی است به یکی از اهداف اساسی رژیم که عبارت از خودکفایی مالی هر ایالت می باشد. از سویی کارکنان صنایع سبک در نواحی صنعتی قدیم می توانند به ایجاد کارخانه‌ها در نواحی دور افتاده مساعدت نمایند. کما اینک سه کاردهای زبده^۶ شانگهای در پی افکندن صنایع و سرزمین های متعلق به اقلیت های ملی، رژیم را یاری کرده اند و پراکندگی صنایع سبک در سطح سرزمین چین به تعادل مجدد رسیده است، به این معنی که کوشش می شود تا این صنایع را در مجاورت مراکز تولید مواد اولیه با منشأ^۷ کشاورزی که مورد استفاده آن است مستقر سازند. اساسی ترین صنایع سبک، صنعت پارچه بافی است که از گذشته‌ای درخشان برخوردار است. سال ها قبل در سه^۸ هیجدهم، در چین کارگاههای پارچه بافی بزرگی ایجاد گردید که ماشین آلاتی پیشرفته و کامل و هزاران نفر کارگر و زبده در اختیار داشت. در روزگار ما صنایع پارچه بافی نه تنها نیازهای مردم چین را برطرف می سازد بلکه ده درصد تولید خود را به خارج صادر می کند. سوی مراکز بزرگ و سنتی پارچه بافی در سواحلی مانند شانگهای، تاین تسین و کانتون این صنعت در تمامی ایالات، تاسین کیانگ، ناحیه

تولید پنبه در قلمب آسیا پراکنده شده است .

در طول دهه ۹۵۰ با مشارکت و همکاری اتحاد جماهیر شوروی زمینهای جدید صنایع سنگین فراهم شد و طبق این برنامه بود که کارخانجات ذوب آهن و فولاد ، صنایع ماشین و بخشهایی از صنایع شیمیایی رشد قابل توجهی پیدا کردند ، در حال حاضر ۹۵ درصد ماشین های ابزار مورد استفاده در چین ساخت داخلی است . صنعت کشتی سازی آن قادر است کشتی های تجاری به ظرفیت ده هزار تن و تانکرهای نفتی ۵۰ هزار تنی ، اسکله و جراثقال های شناور بسازد .

بسیاری از ایالات و مناطق خودمختار چین مانند لیاونینگ ، جیلین ، شانگی ، مغولستان داخلی ، گانسو ، هوبی ، هونان ، جیانگی ، یونان ، گوی ژو ، گواندونگ ، گوانگی و آن هوی دارای ذخایر غنی فلزات غیر آهنی می باشند . بزرگترین ذخایر تنگستن دنیا متعلق به چین است و بیش از ۳۰ درصد از تولید تنگستن دنیا در چین حاصل می گردد . بزرگترین معدن تنگستن دنیا در دایو واقع در جیانگی جنوبی می باشد . سیکوانکشان ناحیه ای واقع در مرکز هونان سین هوا بزرگترین تولید کننده آنتیموان دنیا می باشد . مرکز قلع دریونان بیش از ۳۰ قلع کشور چین را تولید می کند . چیه حاصل از معدن منطقه نونگرن در قسمت شرقی ایالت گوی ژو شهرت جهانی دارد . معادن مس دوتنگ چوآن واقع در ایالت یونان ، کااولان در کانسو و تونگلینگ در آن هوی از شهرتی خاص برخوردارند . همینطور هم معادن روی و سرب شوی کوشان در هونان و بوکسیت شان دوگ و هونان

چین همچنین دارای ذخایر بسیاری از فلزات کمیاب مانند وانادیوم ، استرونتیوم ، کادمیوم ، توریم ، اورانیوم ، لیتیوم ، بریلیوم ، تانتالیوم ، نوبی بیوم و ژرمانیوم می باشد . این امکانات در تحقیقات

امتیاز خوبی را برای ملت چین بمنظور رشد اقتصادی و مورد فاعی خود فراهم ساخته است. در حال حاضر تمامی گونه فلزات غیر آهنی که در جهان مورد استفاده قرار می‌گیرد در کشور چین ذوب و آماده می‌گردند. البته این تولیدات هم برای استفاده داخلی و هم برای صادرات انجام می‌پذیرد. بزرگترین مراکز ذوب فلزات غیر آهنی واقع در شن یانگ و شانگهای می‌باشند. دیگر مراکز مهم ذوب فلزات غیر آهنی عبارتند از: فوشون، باوتو، لانژوگوییانگ، کونمینگ، ژوژوتو و تگلینگ.

انرژی

○○○○○○

چین یکی از بزرگترین تولیدکنندگان نفت در بازار جهانی است و چنانچه امکانات بالقوه اکتشاف آن به فعل درآیند نقش این کشور را از هم افزون تر خواهد شد. اخیراً "دولت چین از کمپانی‌های خارجی تقاضای همکاری در تولید نفت را نموده است. طی سال ۱۹۸۳ تعدادی قرارداد اکتشاف نفت بین یک شرکت تازه تاسیس نفتی چین و چند شرکت نفتی خارجی با مضا رسید. آنجا که دولت چین در پی آن بوده که منافع حاصل از قیمت‌های جهانی نسبتاً بالایی نفت را بعداً کثرت برساند، لذا کل تولید خود را به ۱۲۵ میلیون تن در سال ۱۹۸۵ افزایش داد.

کاملاً طبیعی نیز در سیچوان کشف شده است و اگر چه کشور چین در سال ۱۹۷۹ دهمین تولیدکننده کاملاً طبیعی در جهان بشمار میرفت مع هذا بعداً آن تولید کاهش یافت و در حال حاضر تقاضای داخلی برای گاز و نفت با سرعت روبه افزایش است. البته تولید کاملاً طبیعی مجدداً "از سال ۱۹۸۳ روبه افزایش نهاد و به این ترتیب روند نزولی که از سال ۱۹۷۹ آغاز شده بود، دگرگون شد. چین در حال حاضر بیش از ۱۰۰ هزار تن زیدار که بزرگترین آنها سیچوان است که بیش از ۴ درصد کل تولید گاز را عرضه می‌کند. قرار است فعالیت

سه حوزه مهم تولیدگاز طبیعی یعنی سیچوان (SICHUAN) نان هائی (NANHAI) و بو هائی بای (BOHAIBAY) طی هفتمین برنامه پنج ساله (۱۹۹۰-۱۹۸۶) گسترش یابد و تولیدگاز طبیعی تا پایان سال ۱۹۹۰ به ۱۶ میلیارد متر مکعب یعنی ۳۳ درصد بیشتر از سال ۱۹۸۵ افزایش یابد. کشور چین دارای منابع غنی زغال سنگ، نفت، اورانیوم و گاز طبیعی است اما بخش قابل توجهی از این منابع صرف رشد اقتصادی در سالهای اخیر شده است. کشور چین بعنوان سومین مصرف کننده انرژی بعد از دو ابر قدرت و متقاضی فزاینده برای انرژی، ناگزیر شده است به سیاست های پویاتری در زمینه انرژی بپردازد. برنامه صرفه جوئی شدیدی انرژی که از سال ۱۹۸۱ آغاز شده سبب شده که ضایعات انرژی کاهش یافته و از آن زمان به بعد افزایش ذخایر انرژی بطور متوسط به ۵ درصد در سال بالغ گردد. در سال ۱۹۸۵ ذخایر انرژی معادل ۳۰ میلیون تن زغال سنگ بود. در هفتمین برنامه پنج ساله (۱۹۸۶-۹۰) بیش از ۱۷ میلیارد دلار آمریکا به توسعه و حفظ منابع انرژی اختصاص داده شده است. کل تولید انرژی اولیه در سال ۱۹۸۵ به میزان ۷/۸ درصد افزایش یافت. در این میان زغال سنگ دارای اهمیت بسیاری است. زیرا حدود ۷۰ درصد مصرف انرژی را تامین می کند و بنا بر این کانون برنامه های مدرنیزه کردن و توسعه اقتصادی کشور بشمار می رود و انتظار می رود که زغال سنگ تا پایان قرن جاری مهمترین منبع انرژی چین بماند.

تولید الکتریسیته نیز در چین در سالهای اخیر سرعت رشد کرده است. در سال ۱۹۸۵، مجموع تولید الکتریسیته به ۴۰۷ میلیارد کیلووات ساعت رسیده (این رقم در سال ۱۹۸۴، ۳۷۷ میلیارد کیلووات ساعت بوده است) و بدین ترتیب پنجمین تولید کننده بزرگ جهان از این حیث بشمار می رود. دولت چین همچنین تصمیم گرفته است که تولید انرژی هسته ای ایسین

کشور را گسترش دهد. در حال حاضر اولین نیروگاه هسته‌ای این کشور با طراحی خودچین با ظرفیتی حدود ۳۰۰ مگاوات در "کین شان" (QINSHAN) واقع در ایالت "ژجیانگ" (ZHEJIANG) ساخته می‌شود و قرار است در سال ۱۹۸۹ مورد بهره‌برداری قرار گیرد و در مرحله دوم ظرفیت آن به ۱۲۰۰ مگاوات افزایش یابد. علی‌رغم امیدواری کمپانی‌های غربی چینی‌ها طرح خود را مبنی بر تأسیس ۱۰ نیروگاه هسته‌ای دیگر تا سال ۲۰۰۰ محدود کرده و تصمیم گرفته‌اند مصرف ارز خارجی را در این رابطه بحداقل برسانند.

خدمات :

○○○○○○○

الف : حمل و نقل و جها نگردي

کشور چین دارای حدود ۵۱/۰۰۰ کیلومتر خط آهن ، حدود ۹۱۵/۰۰۰ کیلومتر جاده ، ۲۲۹۰۰ کیلومتر خط هوایی و تقریباً "۱۰۹/۰۰۰ کیلومتر راه آبی داخلی می‌باشد. راه آهن مهمترین وسیله حمل و نقل بشمار رفته و حدود ۵۰ درصد از نقلات از این طریق انجام میشود. در بین رشته‌های خدمات بعد از تجارت ، حمل و نقل بیشترین سهم را در درآمد ملی کشور داراست .

ب : بانکداری :

چین دارای یکی از ساده ترین نظام های بانکی جهان است زیرا کلیه عملیات پولی و مالی کشور از مجرای تنها مؤسسه مستقل در این قلمرو یعنی " بانک خلق " میگذرد ، که مدتی است آنرا به وزارت دارایی چین وابسته کرده‌اند. این بانک از سوی دیگر همان طور که در برنامه‌ریزی چین معین گردید ، وظیفه دارد تا بر حسن جریان سیاست

اقتصادی دولت نظارت کند. با توجه به وضعیت عدم تمرکز اقتصادی، که چین بویژه پس از انقلاب فرهنگی در آن قرار دارد، همچنین انعطاف نظام برنامه ریزی در این کشور، نظام بانکی چین در امر نظارت بر فعالیت های اقتصادی از طریق عملیات پولی و مالی، مسئولیتی بس خطیر به عهده گرفته است.

" بانک خلق " عهده دار نقش معمول یک بانک سپرده پذیر و یک بانک اعتباری است. دوایراداری دولتی، مؤسسات عمومی و واحد های که تحت نظارت عمومی قرار دارند مکلفند تا عواید خود را وقتی موجودیشان از حد معینی تجاوز کند به بانک خلق بسپارند در حالی که واحدهای تولیدی روستایی و کمون ها و واحدهای تولیدی کارگری می توانند در مورد موجودی خود هر طور که مایلند عمل کنند. بخش اساسی کاربانک خلق را اعطای اعتبارات کوتاه مدت بمنظور تامین نیاز واحدهای تولیدی و واحدهای تجاری تشکیل میداده است. یک واحد صنعتی و یا تجاری که مایل به استفاده از یک اعتبار بانکی باشد، لازم است واجد دو شرط اساسی باشد:

نخست اینکه عملکرد خزانهاش، باید مورد تایید بانک خلق قرار گیرد، دوم اینکه وام دریافتی لزوماً " به مصارف خاصی مانند تهیه مواد خام اولیه و یا تجاری کردن تولیدات ساخته شده برسد.

بانک خلق وامهایی نیز در اختیار بخش های کشاورزی می گذارد ولی اهمیت این وامها بر مراتب کمتر از اعتباراتی است که به صنعت و تجارت اختصاص یافته است. به وامهای میان مدت روستایی بهره سالانه ای معادل ۴/۳۲ درصد تعلق میگیرد که ۲/۱۶ درصد از آن صرف خرید تجهیزات کشاورزی می گردد و بقیه به حساب عواید دولتی و اریزمی شود.

محدودیت نسبی حجم اعتباراتی که در چین مصروف شبکه کشا ورزی می‌گردد ناشی از آن است که واحدهای تولید کشا ورزی مانند واحدهای صنعتی، عواید خود را تسلیم دولت نمی‌کنند و سرمایه‌گذاری آنها بر اساس وضع مالی مستقلشان قرار دارد. بنابراین وامهای دولتی منحصر "در اختیار فقیرترین واحدها قرار می‌گیرد که قادر نیستند با استفاده از عواید خویش، امکانات مورد نیاز خود را فراهم نمایند.

در اول ژانویه ۱۹۸۴ یک بانک جدید صنعتی و تجاری تاسیس شد، این بانک کنترل اعتبارات تجاری و صنعتی و سپرده‌های دولتی از بانک خلق را بعهده دارد. بانک چین معاملات ارزی خارجی را بعهده داشته و ذخایر ارزی خارجی را نیز اداره می‌کند. بانک سرمایه‌گذاری چین سرمایه‌های خارجی از منابع مختلف را (شامل کمک‌های بین‌المللی) جهت تامین نیازهای داخلی جذب می‌کند.

از زمان شروع سیاست درهای باز، در اواخر دهه ۱۹۷۰، تعدادی از بانک‌های بزرگ بین‌المللی دفاتر نمایندگی در پکن و شهرهای دیگر تاسیس نموده‌اند. البته دخالت این بانکها در سیستم مالی چین بسیار محدود است.

چ- بهداشت
○○○○○○○○○○

این کشور در زمینه بهداشت به پیشرفت‌های چشمگیر دست یافته است، بطوریکه در سال ۱۹۸۵، دارای ۲/۱ میلیون تخت بیمارستانی بوده و برای هر ۱۰۰۰ نفر، ۴۱/۱ پزشک وجود داشته است. چندی قبل دولت سه پزشکان اجازه داد که مطب خصوصی افتتاح نمایند و نیز طبق این سیاست شرکت‌های خصوصی نیز می‌توانند به فروش خدمات بهداشتی و درمانی

بپردازند و با این ترتیب احتمال دارد که سیستم بهداشتی - درمانی کشور توسعه بیشتری یابد.

د- تجارت خارجی

oooooooooooooooooooo

در بین کلیه رشته‌های خدمات، تجارت سهم اصلی را در میزان درآمد ملی داراست. از آنجا که چین کشوری است با نظام سوسیالیستی لذا تولید و توزیع کالاها، کنترل قیمت‌ها، جریان پول و نشر اسکناس بنحوی بوسیله دولت اداره می‌شود که همیشه تعادلی بین عرضه کالاها و مقدار پول در جریان موجود باشد. کلیه واردات و صادرات طبق برنامه دولت صورت می‌گیرد. در دورهٔ حیات مائوتسه دون اصل "خودتکایی" مورد توجه قرار داشت و کالاهای ساخت خارج جز در موارد ضروری خریداری و وارد نمی‌شد. این سیاست هنوز هم کم و بیش ادامه دارد و در چند مورد نیز که در خرید کالای رانجات مربوط به صنایع سنگین که زیاده روی‌هایی صورت گرفته بود تجدید نظر بعمل آمده است. چون اجرای سیاست مذکور و نظارت بر صادرات و واردات کالا "در اختیار دولت قرار داد و با اقتصاد بازار و تقاضای مردم ارتباط چندانی نمی‌یابد بنا بر این سیاست تعرفه‌های گمرکی نیز در محدوده سیاست‌های اقتصادی دولت و بر اساس برنامه‌های آن است و معمولاً انتشار نمی‌یابد.

مسئولان بازرگانی خارجی و داخلی هر منطقه سالانه جلسات هماهنگی تشکیل داده و در چارچوب سیاست کلی دولت در حمایت اصل خودتکایی، میزان صادرات و واردات منطقه را تعیین می‌نمایند.

چین از وام‌های خارجی برای واردات استفاده می‌کند لیکن تعیین نوع و حجم وام‌ها بستگی کامل به نیازهای واقعی وارداتی کشور

دارد. چین سعی می‌کند با کمک این وام‌ها صنایع صادراتی خود را بنحوی گسترش دهد که در آینده بتواند از طریق صادرات ارز لازم برای بازپرداخت تعهداتش را بدست آورد.

در حال حاضر حدود ۵۵ درصد صادرات چین کالاهای صنعتی و بقیه کالاهای کشاورزی و مواد خام مانند نفت و زغال سنگ و کالاهای معدنی است. واردات چین عمدتاً " فلزات ، کالاهای سرمایه‌ای و تجهیزات لازم برای حمل و نقل و کالاهای واسطه‌ای و غلات است . بهر حال سیاست دولت چین بر آن است که بر تعداد بازارهای صادراتی خود بیفزاید ، کشورهای بسیار مشترک و سایر کشورهای اروپای غربی ، آمریکا و کشورهای تولید کننده نفت از جمله کشورهای هستند که چین به افزایش صادرات خود به آنها تمایل دارد . همچنین این کشور در صدد است به بهبود کیفیت کالاهای صادراتی و ایجاد تنوع در طرح آنها توجه بیشتری معطوف نماید تا به هدف افزایش صادرات دست یابد .

تبعاً بعد از بوجود آمدن پروسه عدم تمرکز طی چند سال گذشته ، وزارت تجارت خارجی چین بتدریج به کنترل بیشتر تجارت خارجی پرداخته است . هدف از این کار جلوگیری از نوسانات قیمت ، معاملات مربوط به واردات و صادرات و سهمیه بندی تجاری بوده است .

محدودیت بر کالاهای اساسی نظیر نفت خام صادراتی ، کک ، غلات و شکر بتدریج اعمال میشوند . تجارت خارجی بر اساس برنامه سالانه تجارت خارجی که از سوی وزارت روابط اقتصادی و بازرگانی خارجی تدوین میگردد انجام می‌شود . کالاهایی که می‌توانند در داخل کشور تولید شوند و یا برای آنها جایگزین کافی در اختیار باشد مشمول این برنامه نمی‌شوند . برعکس کالاهایی که موجود نیستند و یا به وجود آن‌ها نیاز فوری است بوسیله دولت در اولویت قرار می‌گیرند .

بر اساس تغییرات اخیر در سیاست‌های دولت چین، همکاری‌های فنی و اقتصادی با سایر کشورها بمنظور تسریع برنامه مدرنیزه کردن اقتصاد چین ادامه می‌یابد و این امر موجب افزایش واردات خواهد شد. مقامات سیاسی کنونی چین معتقدند که از طریق دادوستد بیشتر در بازرجانه‌سی و همکاری‌های فنی و اقتصادی با سایر کشورها قادر خواهند بود ظرفیت تولیدی خود را افزایش داده و با واردات داخلی را احیا نمایند. این مقامات معتقدند که از زمان تاسیس جمهوری خلق چین تا کنون بازرگان‌سی خارجی این کشور به دو علت تحت کنترل یک نظام متمرکز با مدیریت یکپارچه صورت گرفته است:

۱- پس از تاسیس جمهوری خلق چین، امپریالیست‌ها اقدام به محاصره اقتصادی این کشور کردند. مقابله با مشکلات اقتصادی در چنین شرایطی در یک نظام متمرکز عملی‌تر بود.

۲- تا اوایل دهه ۱۹۶۰ اقلام صادراتی و وارداتی چین بسیار محدود بود و مبادلات با تعداد معدودی از کشورهای صورت می‌گرفت و قراردادها نیز عمدتاً "بین دولت‌ها منعقد می‌شدند."

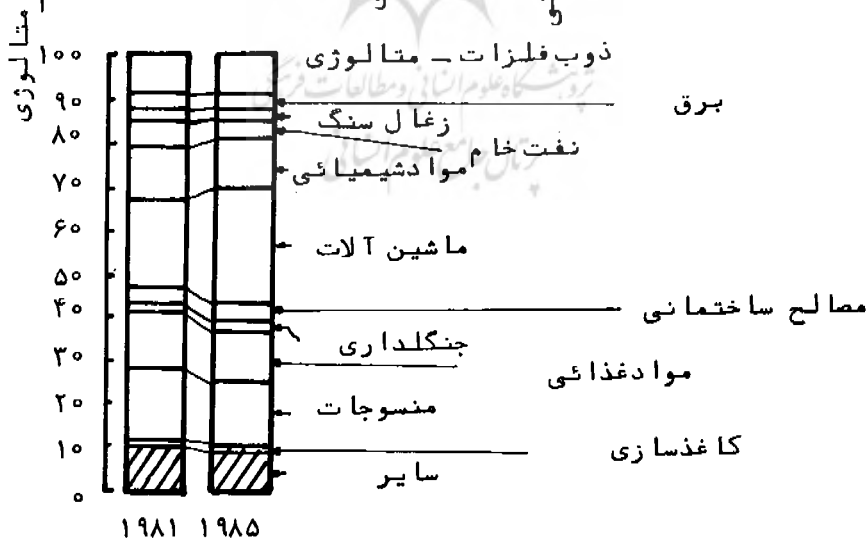
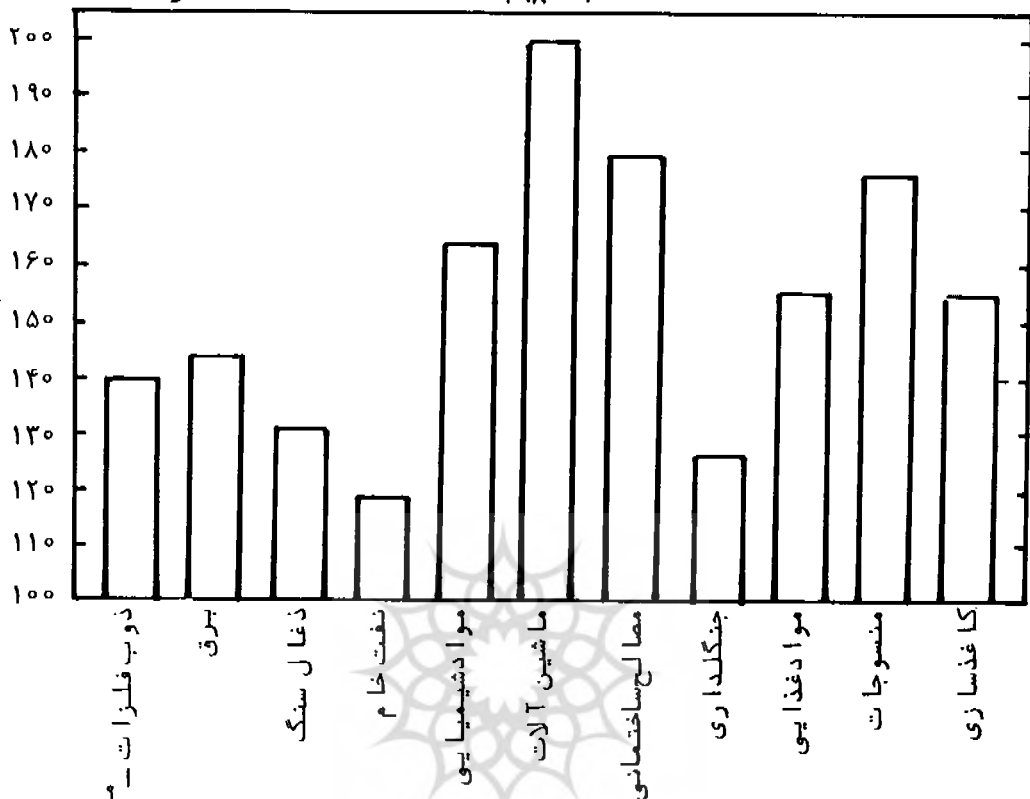
تغییرات بسیاری طی این مدت صورت گرفته است. در حال حاضر چین با بیش از ۱۷۰ کشور و منطقه رابطه بازرگانی دارد و تعداد اقلام صادراتی این کشور به پنجاه هزار قلم رسیده است. بنابراین بنظر دولت فعلی چین نظام بسیار متمرکز و مدیریت یکپارچه بازرگانی خارجی دیگر جوابگوی نیازهای کنونی این کشور نیست.

در دهه ۱۹۵۰ قسمت اعظم مبادلات تجاری چین با شوروی و کشورهای اروپای شرقی صورت می‌گرفت اما پس از تیرگی روابط سیاسی و اقتصادی مبادلات تجاری با این کشورها از ۷ درصد مربوط به سال ۱۹۵۳ به ۲۲ درصد در سال ۱۹۷۶ و ۱۲ درصد در سال ۱۹۷۹ کاهش یافت. در حالی که تجارت با بازارهای

نمودار شماره ۳- شاخص‌های ارزش تولید ناخالص صنعتی رشته‌های اصلی صنایع، ۱۹۸۵

درصد

۱۹۸۰=۱۰۰

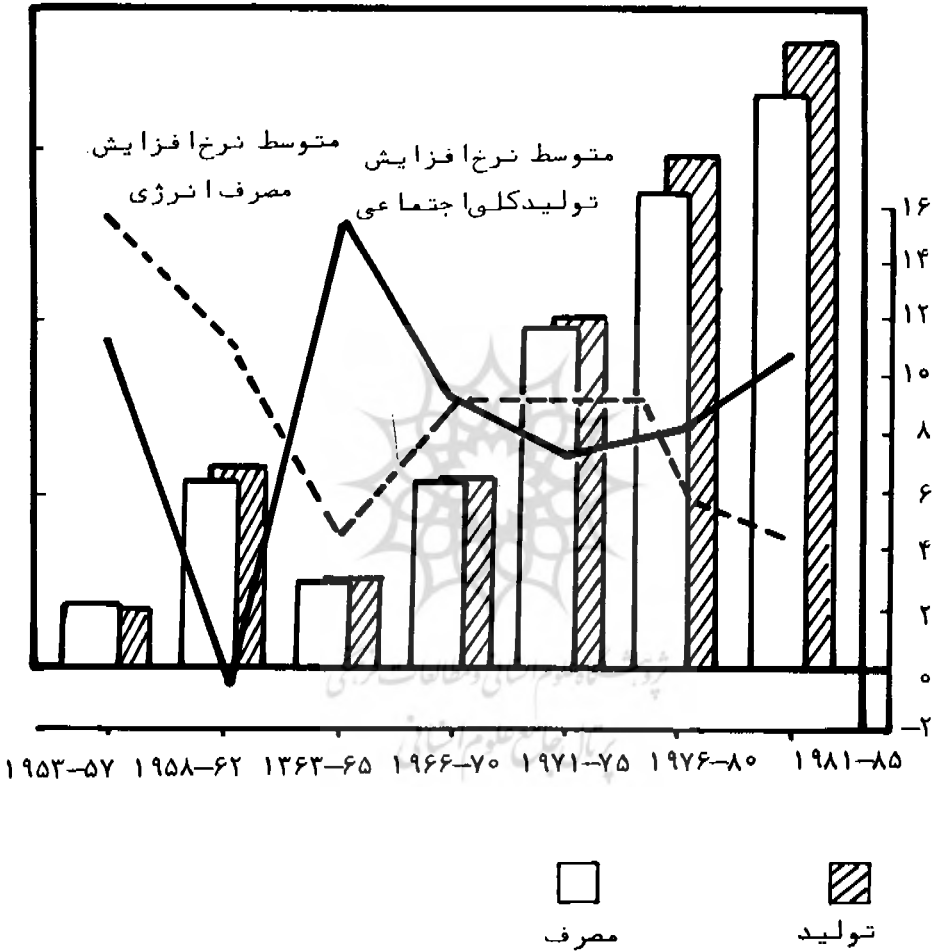

State Statistical Bureau, People's Republic of China.
 Statistical Yearbook of China 1986, (Oxford University
 Press, Pub. 1986).

مأخذ:

نمودار شماره ۴- تولید و مصرف انرژی

(۱۰۰ میلیون تن)

State Statistical Bureau, People's Republic of China, Statistical Yearbook of China 1986
(Oxford University Press, Pub.1936)

مأخذ:

عمده جهانی بخصوص پس از سال ۱۹۷۰ اروپا افزایش گذاشته و در سال ۱۹۷۹، ۸۷ درصد مبادلات خارجی چین با این کشورها بوده است. ژاپن، هنگ کنگ، آمریکا و بازار مشترک مهمترین کشورهای طرف تجارت چین هستند و ۵۵ درصد واردات و ۶۳ درصد صادرات چین در سال ۱۹۸۱ با این کشورها بوده است. ژاپن بزرگترین کشور طرف تجارت با چین است. ارزش کل مبادله با ژاپن در سال ۱۹۸۰ برابر ۸۹۶۰ میلیون دلار و در سال ۱۹۸۱ برابر ۱۱۶۰ میلیون دلار بوده است. هنگ کنگ و آمریکا دومین و سومین طرف تجاری چین می باشند. در سال ۱۹۸۱ جمع ارزش تجارت خارجی با هنگ کنگ ۶۶۵۰ میلیون دلار و با آمریکا ۵۶۰۰ میلیون دلار بوده است. ظرف سالهای ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ صادرات چین به آمریکا افزایش داشته اما از واردات آن (با استثناء گندم) کاسته شده است. کشورهای آسیایی و اقیانوسیه نیز از مهمترین کشورهای طرف مبادله تجاری با چین هستند در سال ۱۹۸۰ میزان مبادلات با این کشورها به ۵۱/۲ درصد کل تجارت خارجی چین یعنی ۱۹۸۵۰ میلیون دلار رسید.

خواننده محترم سلام علیکم

در صورت تمایل به اشتراک ما بنامه لطفاً حق اشتراک دوره درخواستی را به حساب شماره ۲۸۹۹ بانک ملی ایران شعبه کریم خان زند تهران واریز و اصل پیش بانکی را همراه با آدرس دقیق و مشخصات خود به نشانی مؤسسه ارسال فرمایید. تغییر آدرس یا برگزیده اشکال در دریافت ما بنامه و نظرات و پیشنهادات خود را به آدرس مؤسسه یا از طریق شماره تلفن ۸۳۹۶۳۸ یا مژده در میان بگذارید.
ما بنامه بر وبسای ما بنامه